

Neerslag gesprek OCMW Beernem

Februari 2016

Slovaakse families in Beernem.

Start van het verhaal: in 2009 verhuurt een eigenaar een aantal zeer oude woningen aan 2 families. Dat worden er later 5. Die mensen zitten op leefvloer.

De OCMW ambtenaar start met het opstarten van de sociale dossiers en zoek hun juridisch statuut op. Als LOI medewerker ken ik de uitzichtloze periode waarin asielzoekers lege jaren meemaken waarin er niets beweegt.

Ze komen uit oorspronkelijk uit Košice (Slovakije). Het zijn Christenen. De oudste leden van de families zijn hier in de jaren 80-90 aangekomen, hebben asiel aangevraagd en zijn jaren in de opvang blijven zitten en hebben nooit mogen werken en dus altijd steun van OCMW gekregen. Hun asiel is uiteindelijk geweigerd geweest. Soms zijn ze tijdelijk terug gekeerd.

In 2007: nieuwe situatie. Ze mogen hier werken en lang verblijven ze worden krantenbedelers in zelfstandigen statuut. Ze verdienen nauwelijks maar ze zijn in regel.

Er komt later een groep families bij die via dezelfde eigenaar aan een (slechte) woning komen.

De OCMW ambtenaar definieert het als een sociaal probleem. Het gaat ook over drie generaties: oudsten zijn 30-40, hun kinderen 18 en de kleinkinderen worden hier geboren. Je moet voor elk van die generatie andere acties opzetten. De kinderen gaan niet naar school of toch onvoldoende.

Hij past de wet toe en start begeleiding op en activering. Zijn visie: de problemen die Roma ondervinden zitten niet IN hun persoon (zoals een alcohol verslaafde of drugs verslaafde), de problemen zitten in de context. Dus moet je werken aan de omgevingsfactoren. Ik zie parallellen met asielzoekers die lang op regularisatie van hun statuut hebben moeten wachten maar dit niet op eigen kracht konden.

De families waren eerst onzichtbaar voor de Beernemenaars maar dat verandert in 2009 als de families in 5 huizen terecht komen naast elkaar en in het centrum (van de zelfde eigenaar).

Tegen die slechte woningen is nooit opgetreden. Men was al langer op de hoogte van de slechte woningen van deze eigenaar, er hebben altijd andere sociaal zwakkeren in gewoond maar men deed niets.

Dus, de families worden ineens zichtbaar. Ze zitten fysiek buiten in groep op banken. Mensen beginnen er over te spreken en worden bang.

Terwijl de persoonlijke trajecten goed liepen. We zijn dan al 2011.

De families worden zichtbaar en er is commentaar.

Maar dan kwamen de commentaren. “We moeten iets doen. Dat zuigt meer mensen aan.”

De gemeente start met een actie tegen de eigenaar rond de onbewoonbare woningen om de mensen buiten te krijgen.

De OCMW ambtenaar is toen verder gegaan dan zijn professionele rol en heeft iedereen leren kennen. Hij speelt zelf muziek en hij is in contact gekomen met Roma die ook muziek speelden. Het was toen medio 2011.

Er begon vertrouwen te groeien tussen de OCMW ambtenaar en de families. Hij kon inbrengen hoe de gemeente dacht en kon horen hoe ze over de treiterijen dachten.

Zij waren dat gewoon.

Hij heeft de gemeente gewezen op wat ze te doen staat en deze visie op papier had gezet voor de OCMW-Raad. Toen kon het niet meer ontkend worden.

Essentie van de inhoud:

1. ze zijn vaak de zwakste huurders en hebben dus een slechte woonkwaliteit. het is een sociaal probleem, achtergestelde mensen wonen samen.
2. waarom er nu pas opgetreden wordt tegen de eigenaar nu er Roma zijn komen wonen, en de gemeenten ervoor nooit iets gedaan heeft om te voorkomen dat andere zwakke huurders in die woningen kwamen.
3. de sociale cohesie wordt bedreigd. WIJ-ZIJ. Oude Beernemenaars tegen nieuwe Beernemenaars. Ze zijn al lang in België en mogen hier blijven. Ik heb het woord Roma nooit gebruikt. Zij zelf zeggen zo: naar buiten uit zijn we geen Roma.
4. de Slovaakse gemeenschap mag men niet over één kam scheren. Ze zijn zwak op de huurmarkt. Ze hebben gewoontes die opvallen. Er zijn wederzijds vooroordelen. Er is een kleine kern die wel problemen heeft. Wat doen we? Wegjagen of problemen oplossen én de buurt betrekken.

Er s toen van alles gebeurd. De wijkagent werd ingezet, de eigenaar werd aangesproken, de ambtenaar van de dienst bevolking en de ambtenaar, zijn beginnen samen werken. Niemand had ooit met die mensen gesproken, hé.

De ambtenaar werd als deskundige gezien en mocht op de OCMW raad spreken. Hij was in feite een brugfiguur en is ook overal gaan spreken om de foutieve info te ontkrachten: we trekken ze niet aan, rechten en plichten en juridische gronden voor verblijf. Het probleem ligt niet bij de Roma maar bij ons.

Ondertussen zijn we mei 2012. Hij was een muziekgroepje opgestart privé met enkele Roma. “Marek en vrienden”. Ze zijn op Rerum Novarum mogen optreden.

In april 2012 is er een klein incident geweest met dronken mensen en overlast. Het was crisis maar overdreven reactie. Er zijn toen enkele regels afgesproken.

Een poging tot integrale aanpak.

Dat was het startschot voor een overleg met burgemeester, de politiecommissaris, de woonwinkel en de OCMW ambtenaar, kortom alle verantwoordelijken zitten samen om het probleem te objectiveren. Vanuit de neutrale positie van de woonwinkel is een bevraging gebeurd bij de Roma en de bewoners over de problemen. Wat heeft de enquête opgeleverd? Er kwamen realistische en genuanceerde knelpunten uit. Een minderheid bleek eerder racistisch te zijn. Er bleek veel onwetendheid. De goedbedoelende mensen kregen hierdoor een stem. Er zijn twee vergaderingen met de bewoners geweest. Een voor de oude Beernemenaars en een vergadering met de Roma families zelf.

De woningen zijn onbewoonbaar verklaard, enkele gezinnen hebben een betere woning gevonden, andere families zijn verhuisd.

Daar is een actieplan uit voort gekomen. We zouden voor het volgend gemeentebestuur aandachtpunten formuleren. Ook breder gezien n.a.v. de nieuwe toestroom van vluchtelingen. Een werkgroep Wonen en een werkgroep Diversiteit en Integratie zijn opgestart. Een medewerkster van het toenmalige integratiecentrum West-Vlaanderen - deSOM - is daarvoor gecontacteerd. We zouden ook input geven over de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Maar alles is in een zak gevallen.

Hier in huis hebben we wel een klik gemaakt. De vooroordelen zijn volledig verdwenen. Wij scheren de mensen niet over één kam en zien elke cliënt als persoon en we hebben de dossiers onder elkaar verdeeld.

Professioneel zijn de grenzen bereikt voor wat de OCMW ambtenaar kan doen. Hij blijft de individuele dossiers doen, maar van een breed beleid in huis gekomen. In de beleidsdoelstellingen staat niets rond diversiteit en ook is bespaard op LOI en het aantal bedden.

Wat doe je als OCMW?

Kwaliteitsvolle werking naar vreemdelingen, asiel en opvang.

Voldoende personeel en middelen. De doelgroep kennen en vertrouwen opbouwen. De mensen als individu benaderen. Werken aan de omgevingsfactoren. Je moet ook zelf willen veranderen en je blik verruimen.

Sensibilisering samenleving

Een diversiteitsbeleid i.s.m. anderen. Als er geen personeel en middelen tegenover staan, zal het niet lukken. Zoeken naar gemeenschappelijkheid. En een communicatieplan.

Als er zich problemen voordoen.

Een taskforce die diensten kan bijbrengen, kan communiceren met de betrokkenen en de bewoners.